

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

Соціальні стандарти держав ЄС

(назва дисципліни)

підготовки _____ бакалавра _____
(назва освітнього рівня)
Спеціальності _____ 232 Соціальне забезпечення _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення

Силабус навчальної дисципліни «Соціальні стандарти держав ЄС» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Колосок А. М.)

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення Соціальне забезпечення. Перший (бакалаврський) рівень	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>4</u> -ий
		Лекції <u>30</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>30</u> год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота <u>52</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
Мова навчання	Форма контролю: <u>екзамен</u> Українська	

II. Інформація про викладача (- ів)

Викладач: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна,
Науковий ступінь кандидат педагогічних наук,
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
Телефон: +380502789814,
Електронна пошта: belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua
Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Освітній компонент «Соціальні стандарти держав ЄС» належить до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення, освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення. Вивчається в другому семестрі, формою підсумкового контролю є екзамен. На вивчення освітнього компонента відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі: 30 год. лекційних, 30 год. практичних, 8 год. консультації та 52 год. самостійної роботи.

Освітній компонент спрямований на формування у студентів комплексу соціально-політичних та економічних знань щодо функціонування інститутів влади, політичної системи країн ЄС, їх соціальної політики, соціальних стандартів, а також на формування соціально-політичної культури.

2. Пререквізити:

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Вступ до спеціальності», «Історія соціальної роботи», «Система соціального захисту», «Навчально-ознайомлювальна практика».

Постреквізити:

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для подальшого вивчення ОК циклу загальної та професійної підготовки, написання курсових робіт з теорії та практики соціальної політики, з технологій соціального захисту, кваліфікаційної роботи, виробничих практик.

3. Метою вивчення освітнього компонента є засвоєння студентами теоретичних засад становлення системи соціального захисту та законодавчого забезпечення соціальних стандартів в

країнах ЄС.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Соціальні стандарти держав ЄС» є : формування знань про міжнародні соціальні стандарти, соціальні стандарти країн ЄС; формування вмінь орієнтуватися в стандартах соціальної політики країн ЄС; розуміння механізмів реалізації європейських та міжнародних соціальних стандартів.

4. Освітній компонент спрямований на формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей, зокрема:

ІНТ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави.

ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

ПРН6. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту.

ПРН8. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.

ПРН11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні:* лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE, Office 365, вебсервіс Google Classroom), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні: вправи.*

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи та технології викладання ¹	Форма Контролю ² / Бали
Змістовий модуль 1. Міжнародні та європейські соціальні стандарти: загальні положення							
Тема 1. Поняття та система міжнародних соціальних стандартів.	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ /3
Тема 2. Соціальна політика та соціальне забезпечення.	8	2	2	3	1	метод круглого столу / Zoom, Moodle	РМГ /3
Тема 3. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ /2
Тема 4. Європейські та міжнародні стандарти права на гідний рівень життя.	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ/2
Тема 5. Соціальні стандарти у сфері праці країн-членів ЄС. Міжнародні соціальні стандарти права на відпочинок і дозвілля	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ/2
Тема 6. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення в країнах ЄС	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	ДС, РМГ /2
Тема 7. Соціальні стандарти міграційної політики ЄС	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	ДС, РМГ /2
Тема 8. Реалізація міжнародних соціальних стандартів. Стандарти в галузі захисту соціальних прав	7	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	ДС, РМГ /3
Разом за модулем 1	57	16	16	24	1		19
Змістовий модуль 2. Європейські соціальні стандарти							
Тема 9. Соціальні стандарти Польщі	9	2	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /3
Тема 10. Соціальні стандарти Німеччини	9	2	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /3
Тема 11. Соціальні стандарти Франції	9	2	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /3
Тема 12. Соціальні стандарти Іспанії	9	2	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /3
Тема 13. Соціальні стандарти Балканських країн	9	2	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /3

Тема 14. Соціальні стандарти Швеції	9	2	2	4	1	Moodle	ДС, РМГ/3
Тема 15. Соціальні стандарти Нідерландів	9	2	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМ/3
Тести, контрольна робота 2							
Разом за модулем 2	63	14	14	28	7		21
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							60/МКР
ІНДЗ (за наявності)							-
Інше (вказати)							-
Всього годин/ Балів	120	30	30	52	8		120/100

Примітки: 1/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

2 / Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

3 У випадку набору здобувачів освіти менше 15 (малокомплектна група) кількість аудиторних годин зменшується вдвічі. Теми не розглянуті аудиторно опрацьовуються здобувачами освіти самостійно.

Завдання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Міжнародні та європейські соціальні стандарти: загальні положення

Тема 1. Поняття та система міжнародних соціальних стандартів

Сутність поняття стандарт, державний стандарт. Заповнити таблицю

Поняття	Тлумачення	Джерело

Проаналізувати найважливіші джерела міжнародних соціальних стандартів: Загальну декларацію прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Європейську соціальну хартію, Європейський кодекс соціального забезпечення, Конвенцію Міжнародної організації праці.

Тема 2. Соціальна політика та соціальне забезпечення

За методом 6 капелюхів охарактеризувати різні моделі соціальної політики

Тема 3. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні

Проаналізуйте конвенції Міжнародної організації праці, що містять стандарти права на гідний рівень життя та права на соціальне забезпечення.

Як реалізуються міжнародні соціальні стандарти права на гідний рівень життя та права на соціальне забезпечення у законодавстві України?

Тема 4. Європейські та міжнародні стандарти права на гідний рівень життя

Охарактеризувати за показниками країни різного рівня розвитку (тривалість життя; грамотність населення; середня тривалість навчання; реальний ВВП на душу населення у купівельній спроможності, до долара; сумарний коефіцієнт народжуваності (середня кількість дітей, народжених жінкою у фертильному віці; коефіцієнт старіння населення; співвідношення 10% найбагатших до 10% найбідніших; частка населення, яке проживає за межею бідності; співвідношення мінімальної та середньої заробітної плати; мінімальний рівень погодинної заробітної плати; рівень безробіття; кількість правопорушень на 100 тис. населення; рівень

депопуляції (кількість народжених до кількості померлих); кількість психічних патологій).

Тема 5. Соціальні стандарти у сфері праці країн-членів ЄС. Міжнародні соціальні стандарти права на відпочинок і дозвілля

У яких міжнародних актах втілений стандарт права на відпочинок і дозвілля? Розкрийте елементи цього міжнародного стандарту.

Як реалізуються міжнародні соціальні стандарти права на працю, на об'єднання для захисту економічних і соціальних інтересів, на відпочинок і дозвілля в законодавстві України?

Тема 6. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення в країнах ЄС

Проаналізувати переваги та недоліки стандартів державних, накопичувальних та комерційних систем пенсійного забезпечення

Тема 7. Соціальні стандарти міграційної політики ЄС

Підготуватись до дискусії на тему: «Сучасна міграційна ситуація в об'єднаній Європі»

Тема 8. Реалізація міжнародних соціальних стандартів. Стандарти в галузі захисту соціальних прав

Обґрунтувати соціальні права й соціальні стандарти в системі прав людини, їх взаємозв'язок.

Змістовий модуль 2. Європейські соціальні стандарти

Тема 9. Соціальні стандарти Польщі

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття.

Тема 10. Соціальні стандарти Німеччини

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 11. Соціальні стандарти Франції

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 12. Соціальні стандарти Іспанії

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 13. Соціальні стандарти Балканських країн

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 14. Соціальні стандарти Швеції

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 15. Соціальні стандарти Нідерландів

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Соціальні стандарти держав ЄС» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Соціальні стандарти держав ЄС» є екзамен. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, робота в малих групах, індивідуальна робота студентів, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти

може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 40.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що

здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Іспит проводиться у вигляді письмового або комп'ютерного тестування. Здобувачам освіти пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань (по 2 бали). Максимальна оцінка за іспит – 60 балів.

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- із вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на іспит.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Орієнтовні питання іспиту

1. Становлення соціальної політики Європейського союзу.
2. Основні напрями європейської соціальної політики.
3. Еволюція підходів до формування соціальної політики у країнах Європейського Союзу.
4. Особливості соціальної політики ЄС
5. Соціальне благополуччя і захищеність людини як світова проблема.
6. Фактори, що зумовили формування ідей соціальної справедливості.
7. Індикатори стану реалізації соціальних гарантій в світовому масштабі.
8. Поняття соціальної політики, її об'єкт, суб'єкт, завдання, функції.
9. Вплив соціальної політики на соціальний захист населення.
10. Моделі соціального захисту населення.
11. Інтерпретація соціальної держави.
12. Основні завдання соціальної держави.
13. Ознаки та функції соціальної держави.
14. Європейська модель «держави загального добробуту».
15. Європейський досвід регулювання зайнятості і соціально-трудових відносин.
16. Європейські моделі соціального партнерства.
17. Ринок праці в Європі: основні проблеми, тенденції та перспективи зайнятості.
18. Європейська політика в галузі освіти та професійної підготовки. Формування Загальноєвропейського простору вищої освіти (ЕНЕА).
19. Основні напрями європейської соціальної політики щодо поліпшення умов життя і роботи громадян.
20. Європейська політика протидії соціальному виключенню громадян.
21. Основні напрями євроінтеграції у сфері безпеки і охорони здоров'я.
22. Європейські соціальні стандарти.
23. Міжнародні соціальні стандарти.
24. Правове підґрунтя міжнародних соціальних стандартів.
25. Державні соціальні стандарти.

26. Соціальні права людини в Європейському союзі.
27. Соціальні стандарти у сфері праці країн-членів ЄС.
28. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення в країнах ЄС.
29. Соціальні стандарти медичного забезпечення в країнах ЄС.
30. Соціальні стандарти міграційної політики ЄС.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять за темами 1, 2, 8, 9-15

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на практичному занятті.

2 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

1 бал - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять за темами 3-7

2 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на практичному занятті.

1,5 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

1 бал - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Андрейко В. Розвиток міграційних процесів в Європі та Україна. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Історія»*. 2019. Вип. 2 (41). С. 134-142.
2. Безушко М. С. Міграційна політика ЄС: виникнення та проблеми сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 1. 2020. С. 276-278. URL : http://lsej.org.ua/1_2020/69.pdf
3. Белкіна-Ковальчук О. Гуманітарна допомога як напрям соціального забезпечення населення України. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір* : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (01-03 червня 2023 року) / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк, 2023. С. 15-20.
4. Бобильов В. В. Міграційна політика (сутність, структурна будова, основні типи). *Влада*. 2009. С. 61-64.
5. Волохов О.С. Контроль за дотриманням міжнародноправових актів у сфері праці: сучасний стан та перспективи. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2012. № 2. С. 203-206.
6. Діденко Н. Г. Європейська соціальна політика і моделі соціального партнерства: навчально-методичний посібник. Донецьк : ДонДУУ, 2011. 219 с.
7. Заставна О. Міграційна політика ЄС у контексті безпеки країн Європейського союзу. *Міжнародне право*. № 1. 2021. С. 276-281.
8. Ізюмська В. А., Куряча Н. В. Аналіз стандартів накопичувальних та комерційних систем пенсійного забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Випуск 10. Частина 1. 2016. С. 121-124. URL : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/10_1_2016ua/29.pdf
9. Європейська соціальна хартія (Переглянута) Страсбург, 3 травня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 51.
10. Капустинський В. А. Європейський суд з прав людини як одна із основних міжнародних правозахисних інституцій загальноєвропейської системи захисту прав людини. *Вісн. Верхов. Суду України*. 2005. № 12. С. 28-29, 39.
11. Клименко А. Л. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення. *Право та інновації*. № 1 (13). 2016. С. 238-244. URL : <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/Klimenko13.pdf>
12. Колосок А., Белкіна-Ковальчук О. Зарубіжний досвід соціального захисту населення.

Ввічливість. Humanitas. 2023. Випуск 6. С. 65-71.

13. Кулачок-Тітова Л. В., Мороз С. В. Право на страйк : міжнародні нормативні акти та закордонний досвід . *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. № 1137, Вип. 18. С. 122-126. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhipR_2014_1137_18_33
14. Кулачок-Тітова Л. В., Мороз С. В. Реформування Українського Трудового Законодавства В Контексті Відповідності Міжнародним Трудовим Стандартам. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. № 19. 2015. С. 84-88.
15. Малиновська О. А. Сучасний розвиток міграційної політики ЄС та міграційні перспективи України. *Демографія та соціальна економіка*. 2021, № 2 (44). С. 92-109.
16. Мицай М. Міжнародні соціальні стандарти у системі джерел пенсійного права України. *Публічне право*. № 2 (30). 2018. С. 247-255. URL : <https://www.publichnepravo.com.ua/files/30/32.pdf>
17. Міграційна політика Європейського союзу : виклики та уроки для України (аналітична доповідь) / О. А. Малиновська. К. : НІСД, 2014. 48 с.
18. Міжнародні соціальні стандарти : навч. посіб. / авт.: А. М. Юшко, Н. М. Швець; за заг. ред. В. В. Жернакова. Х. : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 121 с.
19. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Н. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. Посібник. Дніпро : ДДУВС, 2019. 184 с.
20. Пак А. К. Проблеми міграційної політики європейських країн і шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2017. № 6. С. 54-57.
21. Руднева О.М. Місце громадських організацій у міжнародному механізмі захисту прав і свобод людини. // *Наук. вісн. Дніпропетров. держ. ун-ту внутр. Справ : зб. наук. пр. / Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*. Д. : ДДУВС, 2010. № 2 (48). С. 71-78.
22. Середа О. Г. Європейські стандарти організації праці. *Право та інновації*. № 4 (12). 2015. С. 110-116. URL : <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/Sereda12.pdf>
23. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики : навч. посіб. К. : МАУП, 2002. 200 с.
24. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2016. 792 с.
25. Соціальні стандарти. URL : http://pidruchniki.com/1971031653447/ekonomika/sotsialni_standarti
26. Стрілець М. Політика Європейського Союзу та провідних європейських держав щодо зниження рівня нелегальної міграції / Науково-дослідний центр проблем національної безпеки. URL : <http://nicpnb.ru/analytics/politika-evropejskogo-soyuza-i-vedushhih-evropejskih-gosudarstv-po-snizheniyu-urovnyanelegalnoj-migratsii/>
27. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.

Інтернет-ресурси

1. Близько 30% українців в Польщі змінили роботу через COVID-19. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3112487-blizko-40-ukrainciv-u-polsi-zminili-robotucerez-covid19.html>
2. До України в 2020 році надійшов рекордний обсяг грошових переказів. URL: <https://www.dw.com/uk>
3. Вімон П. Міграція в Європі : подолання кризи солідарності. Брюссель, 2017. URL : <http://carnegie.ru/2017/02/09/ru-pub-67923>
4. В Польше ждут заробитчан: на каких предприятиях будет работа до конца года. URL: <https://ubr.ua/labor-market/work-in-futures/nesmotrja-na-karantin-ukraintsyynov-nachali-ezdit-na-zarabotki-v-polshu-3893371>.

5. Дослідження: Через коронавірус мігранти в Польщі все менше думають про заробітки в Німеччині. URL : <https://naszwybir.pl/doslidzhennya-cherez-koronavirus-migrantyv-polshhi-vse-menshe-dumayut-pro-zarobitky-v-nimechchyni/>
6. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий), Рим, 06.11.1990 URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_651
7. Конвенція Міжнародної організації праці № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_011
8. Конвенція про статус біженців (Женевська конвенція) від 28 липня 1951 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011
9. Міграційна політика ЄС – це катастрофа. Politiken. URL : <https://inosmi.ru/social/20170403/239022762.htm>
10. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих – мігрантів та членів їх сімей : Міжнародний документ від 18.12.1990. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_203.
11. Міжнародна організація праці // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародна_організація_праці
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : Міжнародний документ від 16.12.1966. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, прийнятий 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН. (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII 19.10.73) URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
14. Міжнародно-правові стандарти у сфері праці і трудових відносин. Ebook Time. URL : http://www.ebooktime.net/book_75_glava_73.html.